

HAZRETİ
HATİCE
SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

Ali AKSU
EDİTÖR





Hazreti Hatice Sempozyumu Bildirileri

Editör

Ali AKSU

ISBN

978-605-5487-80-5

Kapak ve İç Düzen

Şimendifer

0346 221 11 45

Baskı

Dumat Ofset

0312 278 82 00

Sivas - 2015

TÜRK-İSLAM EDEBİYATINDA HZ. HATİCE

Prof. Dr. Alim YILDIZ*

Hayata İslam penceresinden bakan ve hayatı İslam çerçevesinde yorumlayan Türk-İslam Edebiyatı, Anadolu'da İslam'ın yayılması ve anlaşılmasında büyük bir rol oynamıştır.

Doğru bir Allah inancı oluşturmak için zafî ve subûfî sıfatları başta olmak üzere güzel isimleri ve kulu O'nun karşısındaki durumunu bildiren tevhid, münacat ve esmâ-ı hüsnalarla ilgili edebî nazım türleri oluşturmuştur. Beşer cinsinin efendisi Hz. Peygamberi ise doğumu önceden başlayarak vefatına kadar hayatının her safhasını da yine edebî türlere konu edinmiştir.

Bütün bunları yapan bir edebiyat Hz. Peygamber'in ilk mümini olan Hz. Hatice'yi elbette unutmayacaktır.

Tarih, aklâ hitap ederken edebiyat duygulara seslenerek konunun gönüllerde neşv ü nema bulmasını arzular. Tarihçi, tarihi belgelerden hareket ederek, sağlam delillerden geçmişte yaşanan bir olayı doğru aktarmanın peşindedir. Bunu yaparken tarihin belirli bir zamanunda yaşanmış ve bitmiş bir hadiseyi nakletmedir tarihçinin yaptığı. Bunu yaparken kendisi dışarıdan bir gözlemcidir, olayın içerisinde yer almaz. Edebiyatçı daha doğru bir ifadeyle şair ise olayın içinde olan ve olayın kahramanlarıyla birlikte hadiseyi yaşayan bir vasıfla karşımıza çıkar. Olayı edebî bir dille hikâyeleştirir ve dinleyeni de olayın içine çekerek duygularıyla, yaşadığı toplumun adet ve kabullerini de olay örgüsüne katarak duygusal bir ifadeyle gönüllerimize hitap eder. Bu sebeple tarihinin anlattığı ile şairin ifade ettiği şey arasında farklılıklar olacaktır.

Bu girişten sonra Hz. Hatice konusuna gelebiliriz. Öncelikle sormamız gereken soru Hz. Hatice'nin kim olduğudur.

* Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Hz. Hatice, Hz. Peygamberin ilk eşi, ilk ümmeti, Hz. Peygamber'e babalık sevincini ilk yaşatan, çocuklarının annesi, soyunun devamcısı, sadık bir rüya ile Hz. Peygamber'e daha kendisini görmeden âşık olan, seven ve sevilendir.

Divanlarda Hz. Hatice'den çok fazla bahsedilmez. Birkaç şair birer beyitte çeşitli vesilelerle ondan bahsetmişlerdir. Ümmî Sinan bir beytinde Hz. Hatice'den şöyle bahseder:

*Hatice mahremiñ oldı Fatıma kadrini bildi
Nisâlara şefî' oldı ey yüzi gül ü alnı mâh³¹⁸*

Alvarlı Efe de müminlerin annesi ve ilk mümine vasfıyla bahseder Hz. Hatice'den:

*Hadîcetü'l-Kübrâ ümmü'l-mü'minîn
Evvel oldur olan İslam'a mu'în³¹⁹*

Türk-İslam edebiyatının Cumhuriyet sonrası ilk temsilcisi üstat Necip Fazıl "Haticetül-Kübrâ" isimli şiirinde "öz anneden daha aziz anemiz" için şunları söyler:

*Mukaddes genç adam yirmibeşinde;
Hadîcetül-kübrâ kırkına doğru.
«Beni alırlar mı?» O'na bir soru...
Kâinat Fahrinin cevabı: Evet!
Halkalandı Kureys; meclis, ziyafet
Bütün Mekke ünlü günüñ peşinde.
Karşılıklı ahenk ahenk hutbeler;
Sayılıp döküldü, ünler, rütbeler;
Ve Allah ismiyle kıyılan nikâh...
Hadice'nin evi Nura karargâh...
Bu evde en büyük çifti dünyanın,*

³¹⁸ A. Azmi, Bilgin, *Ümmî Sinan Divânı*, (İnceleme –Metin), ekitap. kulturizm.gov.tr, s.204-206.

³¹⁹ Ayşe Farsakoğlu, *Hâce Muhammed Lutfi Efendi'nin Şiirlerinde Dini Ve Tasavvufi Unsurlar*, Atatürk Üniversitesi SBE, Erzurum 2010, (Doktora Tezi), s.226.

*Bu evde gerçeği sadık rüyanın.
Ondan, Peygamberin bütün evlâdı:
Zeynep; Rukiyye, Ümmü Gülsüm;
Ve sonra Fâtıma, Betül ve Masum...
Hadicenin gönlü O'nun gönlüdür;
O'nun dışındaki her şey ölüdür.
Ruhunda ne varsa hep O'ndan aldı,
Bir seziş, bir inanç, gök kadar derin...
İlk odur, birinci kaydı defterin;
Müslümanlıkta bir, kadınlıkta bir...
Hizmette, şefkatte, yakınlıkta bir...
Hadice, Hadice, büyük ve temiz;
Öz anneden daha aziz annemiz...*

Hz. Hatice Hilyesi

Mesnevilerde ise Hz. Hatice müstakil olarak işlenmiştir. Manzum şiyerlerde, hicretnamelerde ve mevlidlerde de kendisinden bahsedilir.

Hz. Hatice'nin vasıflarını anlatan şairler onun için şu ifadeleri kullanırlar.

*Kâbe'de var idi bir hatun ulu
Hûb idi hem âkile yüzü sulu*

*Kendi asrında onun gibi güzel
Yoğ idi bir hûb dahi ana bedel*

*Hulkı görklü hüsnü gâyet hûb idi
Ol zamanda meşhûr mahbûb idi*

*Gözleri nergis subh-i reyhân idi
Cân u diller aşkına hayrân idi*

*Dişleri ak yanağı hamrâ idi
Kaşı kara gözleri elâ idi*

*Yüzünün nuru güneşten bahtulu
Yoğ idi bir ona benzer bahtulu*

*Gövdesi sîmîn gibi yâkût idi
Söylese canlara sözü kût idi*

*Yüzüne bakan sanırdı mâh idi
Boyu uzun beli ince şah idi*

*Her mâyında zülfünün bin can onun
Aşlandı yoluna kurbân onun*

*Aklı kâmil nefsi yanık gön'l'arı
Lebleri la'l.inci gibi dişleri*

*Ol zaman içinde işbu rûzigâr
Görmemişti ana benzer bir nigâr*

*Pâk-dâmân doğru sözlüdür hemân
Lutfu gâyet çoğ idi hem hışmı az³²⁰*

Hz. Hatice'nin Rüyası

Hz. Hatice kırk yaşındadır ve her şey bir rüya ile başlar. Hz. Hatice, rüyasında dolunayın yeryüzüne inerek dizine konduğunu görmüştür:

*Meger ol mâh ki bir düş görmüş idi
Mu'abbire anı hem sormuş idi*

*Görür gökde münevver bedr-i mâhı
Tamamet nûr idüp bedr-i siyâhı*

*Nüzûl idüp iner ol yeryüzine
Konar ol dem Hadîce'nin dizine*

³²⁰ Mehmet Uysal, *Nikâhnâme (İnceleme-Metin)*, Selçuk Üniversitesi SBE, Konya 2010 (Yüksek Lisans Tezi)

*Anunla rûşen oldu halk-ı âlem
Sevinüp şâd olur hem cinn ü âdem*

*Hadîce ol saat düşden uyandı
Safâdan rûhu ahmer güle döndü³²¹*

Bu rüya sıradan bir rüya değildir. Hz. Yusuf'un rüyasına benzer bir rüyadır bu. Âşık Paşa, *Garibnâme*'de bu olayı anlatırken dolunayın Hz. Hatice'nin yakasından koynuna girdiğini daha sonra koynundan boynuna çıktığını ifade eder. Şair, konunun başlığında şöyle bir ifade kullanmıştır: Allah sekiz türlü âşık ve maşuk yaratmış, cemalinin öz nurunu onlara arz etmiştir. Onlar da bu nuru müşahede ederek birbirlerini sevmişlerdir.

*Âşık u ma'sûk içinde işbu nâz
Pâdişâh sırrı-durur bu gizli râz
Pes anun aksi gelir karşunuza
Âşık olgıl kim bakasın ol yüze
Çünkü Yûsuf'la Zelîhâ hâlini
Anladun niceyimiş ahvâlini
İşid imdi ol Hadîce düşünü
Kim bilesin âşık olan işini
Bir zamânda varidi bir nîg-baht
Kim Yemen mülki ana olmuşdı taht*

*Görk içinde bî-nazîrdi ol nigâr
Mâl u ni'met bî-hisâb u bî-şümâr
Hatunun adı Hadîce'ydi be-nâm
Bilür idi anı cümle hâs u 'âm
Adı çıkmışdı cihânda hayr-ıla
Hâşa kim ol hayr cândan ayrıla
Bir gice hatun yatarken düş görür
Mustafâ sırrını karşı düş görür*

³²¹ Seda Garip, *Gulâmî'nin "Dâsitânu Hatice'ti'l-Kübrâ" Adlı Eseri*, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul 2010, (Yüksek Lisans Tezi), b. 137-141.

*Gördi gökden ayı, indi üstüne
Şöyle kim bir dost geldi dostuna*

*Ay bedir ârâste olmuş idi
Aydınından yer ü gök dolmuş idi
Geldi girdi yakasından koynuna
Girdi koynundan u çıktı boynuna³²²*

Bu rüyanın ne anlama geldiğini merak eden Hz. Hatice bir rüya yorumcusuna tabiri için müracaat eder. Bir şaire göre bu rüya tabircisi Buhrâ adında bir rahiptir:

*Divit alup eline yazdı ol dem
Ki Buhrâ râhibe gönderdi âdem*

*Düşünü nice gördüğünü bir bir
Yazup kağıda anı kıldı ta'bîr*

*Erişdi çünkü nâme vâsıl oldu
Getirip mührünü okudu bildi*

*Yazup Buhrâ kalem aldı eline
Getirdü Allâh adını diline*

*Dedi Peygamber-i âhir zamâne
Nasîb olasin ol-şâh-ı cihâne³²³*

Âşık Paşa ise rüyayı tabir edenin ismini belirtmeden olayı şöyle anlatır:

*Anda ma'rûf bir muabbir var idi
Kim görürse düşün ol yorar idi
Ündedi hatun anı bin nâz ile
Düşün ana bir bir eytdi râz ile*

³²² Âşık Paşa, *Garib- Nâme*, Haz. Kemal Yavuz, ekitap.kulturturizm.gov.tr, s.330-331.

³²³ Seda Garip, *agt*, (137-147. beyitler)

Ol muabbir bakdı düş tabîrine
 Pes aceb kaldı Çalap takdîrine
 Eytdi bu düş tabirinde bî-gümân
 Şöyle görnür kim gele Fahr-ı cihân
 Ol ola âhir zamân peygâmberi
 Hem ola anun dini şekden beri
 Ol senüdüür sen anunsın şek degül
 Hâli uşbu iş ki gördün dek degül
 Ona yâ ana olasın yâ halâl
 Usan olma olmasun gönün melâl
 Mekke'de Abdulmutallib oğlına
 Vargıl anda bakgıl anun alnına
 Anda nûr var tanugıdur bu işün
 Ta'biri oldur hakikat bu düşün

Âşık Oluşu

İlahî bir yazğıdır aşk, orda tanış olan canların burada bilişmeleridir. İlahî aşkta âşıkla maşuk zaman zaman rol değiştirir, bazen âşık maşuk olur, bazen sevilen sevene dönüşür. Hz. Hatice, rüyasının yorumundan sonra henüz görmediği Hz. Peygamber'e âşık olmuştur.

Çün Hadîce bellü bildi bu işi
 Âşık oldı gitdi dünyâ teşvişi
 Aldı mâl ü genc geldi Mekke'ye
 İntizâr oldı ki takdîr n'eyleye
 Aşk içinde mâlını kıldı sebîl
 Dôst gele dip güydi bunca ay u yıl
 Uzanurdu ma'suka ermeg-içün
 Ya'ni ol gördüğünü görmeg-içün
 Aşk içinde geçdi bunça rûzigâr
 Hâli irdi maksudına ol nigâr³²⁴

³²⁴ Âşık Paşa, age, s.330-331.

Tanışmaları

Hz. Peygamber yirmi beş yaşındadır. Evlilik yaşı gelmiştir fakat amcası Ebu Talib'in mal varlığı yoktur. Halası Hz. Atike kardeşi Ebu Talib'e gelerek bir çare ararlar. Hz. Hatice'nin şam'a bir kervan göndereceğini duymuşlardır. Hz. Peygamber'in de kervana katılması için Hz. Hatice'ye gitme kararına varırlar. Hz. Atike, Hz. Hatice'ye giderek,

*Muhammed-i Emin adlu ey dildâr
Ki bir yigit karındař kuzusu var*

*Anı evermek isteriz muhakkak
Velâkin destimizde sim ü zer yok*

sözleriyle yeğenini de kervana alması hususunda ricada bulunur. Hz. Hatice rüyasını hatırlar ve bu teklifi sevinçle kabul eder. Hz. Peygamber'in kendisine gelmesini ister. Hz. Peygamber geldiğinde onu duvarın deliğinden seyreder ve O'nun Tevrat'ta hakkında yazılanlara uyduğunu görür. Hz. Peygamber'in evine gelmesinden dolayı çok sevinir. şairden dinleyelim yine:

*Ol Hadice sandı ay geldi eve
Yâhud güneř nûrı dolmuřdur eve*

*Bakdı gördi çün resûlün yüzüni
Aklı gitdi yitirür kendözünü*

*Âşık oldı bin göge bir cân ile
Koydı yola başı cân u mâl ile*

*Aklı fikri târumâr oldı hemîn
Kendü yandı bî-karâr oldı hemîn*

Hz. Peygamber'e ikramlarda bulunan Hz. Hatice kınanacağından çekinerek ona olan aşkını gizlemeye karar verir. Onu kervanla gönderecek daha iyi tanımak ister.

Hz. Peygamber evinden ayrıldığında Allah'a şöyle dua eder.

*Sevindi dedi kim bu idi maksûd
Dilerim ki müyesser ede Ma'bûd*

*Duâmi yâ İlâhi sen kabûl et
Habîbin Mustafâ'ya beni kul et*

Hazırlıklar yapıldıktan sonra kervan yola çıkar. Hz. Peygamber'e aşkı ile kervanın arkasından bakakalır Hz. Hatice. Şair bu durumu şu sözlerle nakleder:

*Gönlü gitti kârbân ile bile
Kul gibi kim gider han ile bile*

*İnil inil inilerdi gönlü sûz
Figan ederdi bülbül gibi kûhsuz*

*Bu aşkı oduna pinhân yanardı
Demezdi kimseye canı yanardı*

*Yollarını gözler idi gözleri
Mustafa idi dilinde söz er³²⁵*

Yolda birçok olay meydana gelir ve Hz. Peygamber'in üstün vasıfları ortaya çıkar. Hz. Hatice'nin kervanbaşı olan Meysere, kendisine verilen emir gereğince Hz. Peygamberi kervanın başına geçirmiştir. Kervanda Hz. Ebubekir ile beraber Ebu Cehil ve Ebu Leheb de vardır. Bu ikisi Hz. Peygamber'e gösterilen ilgiyi kıskanırlar. Yolda Rahip Buhra ile de karşılaşılırlar. Başında bir bulut ile kilisesinin yanından geçeceğini bildiği son peygamberden haberdardır. Tanışmaktan dolayı çok mutlu olur. Kervan o güne kadar görülmemiş bir kârla geri döner. Hz. Hatice, hasretle beklemektedir Hz. Peygamberin dönüşünü. Geldiğini duyduğunda şu şiiri söyler Hz. Hatice:

*Şâd ol ey gönlüm bugün ben mürdeye cândır gelen
Yoluna cân verdiğin ol cânânındır gelen*

³²⁵ Mehmet Uysal, *agt*, b. 172-175.

*Ol kamu âlemlerin fahri Muhammed Mustafâ
Kâinâtın envârı ol mâh-ı tâbândır gelen*

*Zulmetin iki cihân def edüp rûşen kılan
Ol habîbullâh Muhammed nûr-i Yezdândır gelen*

*Gelmemişdir gelmeyiser halk olandan bu cihân
Dünyâya misli anın hem eşref-i insândır gelen*

*Pâdişâhı dehr olanlar bendesi olsa ne tan
Yer ü gök ü arş görsün ulu sultândır gelen*

*Cennet-i gilmân u Rıdvan'la emrine muti'
Cinn ü insân u melek hükmüne fermândır gelen*

*Ben Zelihaveş bugün 'aşık-ı şeydâ olmuşam
Taht-ı Mısır'a şâh olan Yûsuf-ı Ken'andır gelen*

*Cümlelerin ilmi anın ilmi katında zerredir
Alem-i insân-ı kâmil ehl-i irfândır gelen³²⁶*

Hz. Hatice'nin artık hiçbir şüphesi kalmamıştır Hz. Peygamberden yana:

*Didi kim kalmadı şekvüm yâ İlâh
Budur ol iki cihâna bâdişah
Hem budur Tevrâtı İncili de ol
Hâtemü'n-nebî Muhammed'dir resul*

Hz. Hatice, Hz. Peygamber'in başkası ile evlendirilmesinden çekindiği için uzun bir süre ücretini ödemez. Sürekli bir çare aramaktadır derdine:

*Gece gündüz uyku gelmez gözüne
Gözyaşı inci dizer gül yüzüne*

³²⁶ Seda Garip, agt., b. 490-499.

Çeşm-i mesti lâ-cerem giryânîdir
Şöyle kim âşık-ı ser-gerdânîdir

Derdi kim e yâ İlâhe'l-âlemîn
Mahremim ola Muhammed-i emîn

Sen kamu âlemlerin sultânısın
Lâ-cerem her dertlerin dermânısın

Ben zaîfeyi habîbine ey şâh
Câriye ediveresin yâ İlâh

Dilerem ki âhiretde ben onun
Ümmeti anası olam cânânenin³²⁷

Hz. Atike'nin Hz. Hatice'den ücreti istemek için gelmesi üzerine, ona görmüş olduğu rüyayı ve yorumunu anlattıktan sonra şöyle devam eder:

Der Hadîce Âtike'ye dinle sözüm ey nigâr
Ben size cariyeliği eylemişim ihtiyâr

Siz dahı eger beni kabûl edesiz şöyle bil
Ol habîbin yoluna cânımı kıluram nisâr

Yaradan Hak Teâlâdan dilerim onu kim
Dünyâda vü âhiretde ede beni ona yâr

Kim bilür misiz ki beni nice beyler istedi
Anın'çün kimseyi eylemedim ihtiyâr

Hûb cemâlin görelî âşık-ı şeydâ olmuşam
Tâkatim tâk oldu gitdi aklım oldum bî-karâr

Subha dek her gece nâlân u efgân ederim
Uyku gelmez gözlerime ağlarım leyl ü nehâr

³²⁷ Seda Garip, ağıt, b. 559-564.

*Ebû Tâlib Hazreti'ne edesiz benden selâm
Gayri söyleyemezüm ona arz it şimdi var³²⁸*

Evlenmeleri

Hz. Atike'den, kendisini babasından istemeleri için Mekke'nin büyüklerini göndermelerini ister. Ebu Talib, Mekke'nin büyüklerini Hz. Hatice'nin babasına dünürçü olarak gönderir. Hz. Hatice'nin babası bu istek karşısında öfkelenir:

*Dedi kim ey bî-hayâlar bu sözi
Nice dersiz deli gördüm ben sizi*

*Ol Ebû Tâlib yetimi kim ola
Kim benim kızım ana mahrem ola*

*Bir dahi ger söyleyesiz bu sözi
Bellü bil kim yıkarım ırzınızı*

*Kim bilirsiniz nice şâhlar istedi
Mâl u mülkimi verem gelsin dedi*

Durumu öğrenen Hz. Hatice, Mekke'nin ileri gelenlerinden bir içki meclisi kurlmalarını ve orada babasını iyice sarhoş ettikten sonra eve göndermelerini ister. Babası eve geldiğinde elbisesinin önünü boyar. Babası sabah kalkıp elbisesindeki boyayı gördüğünde kızından ne olduğunu sorar.

*Der Hadice babasına vay seni
Niçin verdiniz Muhammed'e beni*

Hz. Hatice de dün gece kendisini Hz. Peygamber'e verdiğini, bu sözden caymaması için de meclistikilerin eteğini boyadıklarını söyler. Babası önce kızar fakat Hz. Hatice'nin telkiniyle durumu kabul eder.

³²⁸ Seda Garip, *agt*, b. 601-606, 610-612.

*Tek sözüünüz sizin olmasun yalan
Yoluna olsun fedâ cânım hemân*

Hz. Hatice durumu Ebu Talib'e bildirir. Bunun üzerine nişan yapılır ve kısa bir süre sonrada düğünleri gerçekleşir. Aradan bir süre geçtikten sonra bu olayı kıskananların Hz. Peygamber'in, hanım malı yediği yolunda dedikodu yapmaya başlarlar:

*Çünkü hâsid bunı böyle gördiler
Her biri bir vechile ta'n urdılar*

*Avratındır bu kamu mâl u melâl
Bir gün ola içine ola hâl*

Hz. Hatice bu durumdan çok rahatsız olur. Mekkelileri davet edip onlara bir ziyafet çeker. Yemekten sonra inciden, altından mücevherden tüm zenginliğini bir örtü üzerine döktürdü. Üzerine kilimden bir elbise giydi ve Mekkelilere şunları söyledi:

*Dedi kim bu denli mâl bir kimsede
Görüben işitdiniz mi dünyada*

*Dediler kimse işidüp görmedi
Kimsenin bu sırra 'aklı ermedi*

*Dedi bu gördüğünüz hayl ü haşem
Kul karavaş mâlı mülki muhteşem*

*Bu kadar deve katır mal u davar
Hep Muhammed'in-dürür her ne ki var*

*Biliniz bu işi böyle işledim
Kamusın Muhammed'e bağışladım*

*Geydi egnine hemân dem bir kilim
Budur dedi benim hem rızkım mâlım*

*Bundan artuđı onundur biliniz
Cümleniz bu işe şâhid olunuz*

İlk Müslüman

Hz. Peygamber kırk yaşında, Hz. Hatice ise elli beşindedir. İlk vahiy geldiğinde Hz. Peygamber'i teskin eden yine o olmuştur. Bu durum *Muhammediye'* de şu şekilde anlatılır:

*Dedi örtünüz haşyet ettim çü ben
Hadîce dedi yâ Muhammed ki sen*

*Sıllalar kılıcısın erhâma sen
Rahmler edicisin eytâma sen*

*Kelâmın nizâmın kamu ber-kemâl
Edersin kamu işlere ihtimâl*

*Fakire tevazu' konuđa kerem
Tutarsın kamu âlemi muhterem*

*Dışın halk ile hüsn-i ahlâk ile
İçin Hakk ile zikr-i Hallâk ile*

*İlâhın çü kuddûs-ı ekber durur
Gelen belki Nâmûs-ı ekber-durur³²⁹*

Hz. Hatice biricik eşini teskin etmekle kalmamış, ona ilk inanan kişi olma şerefine erişmiştir.

*Gelendir sana bil ki Rûh-ı Emîn
Resûlullâh oldun ile'l-âlemîn*

*Bana arz et İslam müsülmân olam
Hak'ı hak bilem ehl-i îmân olam*

³²⁹ Amil Çelebioğlu, *Muhammediye*, İstanbul 1996, II/113-116.

*Pes evvel budur ehl-i îmân olan
Resulün elinde müsülmân olan³³⁰*

Hz. Hatice bu anı yıllardır beklemektedir. Rişaletin geldiğini duyduğunda çok memnun olur ve şu sözlerle Allah'a hamdeder:

*Hadice didi ana yâ Muhammed
Ki benzer sana virilmiş risâlet*

*Didi kim yâ Hadice Hağ Te'âlâ
Risâlet virdi bana Hağ Te'âlâ*

*İşidüp nice kıldı şükri Yezdân
Ne diyem bana ta'lîm it firâvân*

*Şehâdet kelimesini ta'lîm etdi
Ne kim buyurdu ise onu tutdu*

*Der idim yâ ilâhi ben görem mi
Risâletine ömri irgürem mi*

*Didi kim görmüşem Elhamdülillah
Bu güne ermişem Elhamdülillah*

*Çamu tacı vü tahtı mülkü malı
Yoluna vermişem elhamdülillah*

*Muhammed Mustafâ nûrî Hüdâ'nın
Dinine girmişim elhamdülillah*

*Kamu ümmetlerinin anasıyım
Ki fahri âlemi bulmuşum elhamdülillah*

*Yarın mahşerde hem evladlarıma
Şefâat ederim elhamdülillah*

³³⁰ Amil Çelebioğlu, *age*, II/113-116.

*Hüdâya hâmd olsun bî nihâye
Ki kadre ermişem elhamdülillah*

*Niceler zehrin içerler bu dehrin
Nebâta ermişim elhamdülillah*

*Ki ben tâlibem çokdan beriden
Ki vâsıl olmuşam elhamdülillah*

Çocukları

Hz. Hatice'nin dördü kız biri oğlan beş çocuğu olmuştur. Nahifî'nin *Hicretnâme* isimli eserinde bu durum şöyle anlatılır:

*Ondan olup Kâsım-ı cismet-rehîn
Oldı Ebu'l-Kâsım o şâh-ı güzîn*

*Sonra olup çâr benât-ı kiram
Oldı o duhterlere ferhunde-nâm*

*Zeyneb ü Gülsüm ü Rukiyye dahi
Fâtımâ ümmü'l-Haseneyn-i sahî³³¹*

Çocuklarından, Hz. Fatıma ile ilgili olarak edebiyatımızda oldukça fazla bilgiye ulaşırız. Fuzulî'nin *Hadikatü's-süedâ'*ında Hz. Fatıma'nın doğumu anlatılırken Mekkeli ebelerin Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'le evlenmesinden dolayı doğuma katılmadıkları anlatılır. Yine Hz. Fatıma için yazılan mevlidler edebî bir tür olacak miktardadır³³².

Vefatı

Hz. Peygamberi büyük bir aşk ile seven, malını mülkünü tüm servetini onun yoluna seren ve İslamı tebliğ esnasında sürekli yanında olan

³³¹ Amil Çelebioğlu, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları*, "Nahifî'nin Hicretü'n-Nebî Mesnevisi", s. 277-278

³³² Bkz. Hakan Yekbaş, *Türk Edebiyatında Hz. Ali ve Hz. Fatıma Mevlidleri*, Sivas 2012.

H. Hatice de her fani gibi o yıla "hüzün yılı" ismini vererek "âzim-i râh-
î Hüdü" olur.

*Müminlerin arasından Ebûtalib göçtü, gitti,
Pek az sonra Hatice de hastalandı, vefat etti.*

*Efendimiz; Hatice'ye son derece bağlı idi;
Hatice'nin sağlığında başkasıyla evlenmedi.*

*Bu tertemiz aileyi, ölümünden sonra bile
Efendimiz unutmadı, yâd ederdi hayır ile.*

*Ayşe Ana bir gün, dedi "Ölmüş, yaşlı bir kadını
Böyle sık sık anmaktaki anlamadım maksadını;*

*Allah, sana daha genç ve daha iyi zevce vermiş!..
Efendimiz; " Hayır, dedi, hayır, öyle değil bu iş:*

*İnanmazken herkes bana, Hatice'ydi ilk inanan!
Tapınırken herkes puta, O idi O, Hakk'ı anan.*

*Yokken benim bir yardımcım, Oydu bana eden
Nasil Onu unutturum, O kara gün dostunu ben?!.."*

*Ona, iki desteğinden mahrum kalmak pek dokundu.
Onunçün bu acı yılın adı 'Hüzün Yılı' kondu.³³³*

Sözlerimizi bitirirken geleneğe uyalım ve şair diliyle seslenelim
yeniden:

*Ger diler isen bula cânın safâ
Ver salavât ber-Resûl-i Mustafâ*

*Okuyanı yazanı dinleyeni
Rahmetinle yarlıgağıl ya Ganî*

³³³ M. Asım Köksal, Peygamberimiz, Aşkım Diliyle Hz. Muhammed'in Hayatı, İstanbul 2010, s.
100.